

Dnr 3.5.1-49-14

Yttrande
17 juni 2014

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Översyn av statsskuldspolitiken: betänkande av statsskuld- utredningen

Dnr. Fi2014/583

KONJUNKTURINSTITUTET DELAR UTREDNINGENS SYN PÅ MÖJLIGHETEN TILL ÖVERUPPLÅNING

Konjunkturinstitutet (KI) delar utredningens bedömning att det är viktigt att säkerställa en god statlig låneberedskap genom att värna om en fungerande svensk marknad för statspapper. KI stödjer därför utredningens förslag att regeringen eller, efter regeringens bestämmande, Riksgälden tillåts ta upp lån i syfte att säkerställa god låneberedskap.

Utredningen pekar på erfarenheter från andra länder, där statlig upplåning i vissa fall har fördyrats till följd av minskad låneberedskap efter perioder av litet lånebehov.

Att införa möjlighet till överupplåning i låneberedskapssyfte förefaller kunna ske till liten nettokostnad (eller rent av vara förknippad med viss positiv nettoavkastning) och till liten risk. Det innebär att statens tillgång till snabb och kostnadseffektiv upplåning i situationer av stora och/eller plötsliga lånebehov kan säkerställas till liten kostnad.

LÅNGSAMMARE MINSKNING AV STATSSKULDEN ENLIGT KONJUNKTURINSTITUTETS BERÄKNINGAR

Utredningen innehåller en konsekvensberäkning för statsskuldens utveckling fram till 2030, baserat på antagandet att det finansiella sparandet i offentlig sektor är förenligt med gällande överskottsmål. I beräkningen sjunker statsskulden till ca 900 miljarder kronor till 2023, för att minska ytterligare till 600 eller 400 miljarder kronor år 2030 vid 2 respektive 5 procents årlig ekonomisk tillväxt (diagram 4.3, sida 62).

KI gör en något avvikande bedömning av statsskuldens utveckling jämfört med vad som framkommer i utredningen. Enligt KI:s scenario för de offentliga finanserna (se *Konjunkturläget*, juni 2014) kommer statsskulden att uppgå till ca 1325 miljarder kronor 2018, för att successivt minska till drygt 1200 miljarder kronor 2023. I detta scenario ingår att det konjunkturjusterade sparandet når 1,2 procent av BNP 2018 och förblir på denna nivå till 2023. Baserat på detta scenario bedömer KI att det tar något längre tid

än vad som uppskattas i utredningen att nå den miniminivå om 800 miljarder kronor som anges.

Vidare kan överskottsmålet uppnås med finansiellt sparande i offentlig sektor men utanför staten, det vill säga i kommunsektorn och i ålderspensionssystemet. Under åren 2002 och 2008 uppgick det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet till omkring 1 procent av BNP och hade på så vis inneburit att överskottsmålet var uppfyllt, även om det finansiella sparandet i staten hade varit noll. Att överskott i de offentliga finanserna bidrar till minskad statsskuld förutsätter att överskotten genereras i staten. De långsiktskalkyler som KI genomför för att bedöma de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet tyder på att det finansiella sparandet i ålderspensionssystemet under rimliga förutsättningar kan komma att uppgå till knappt 0,5 procent av BNP på 2020-talet.¹ Om så sker tar det ännu längre tid innan överupplåning blir aktuell.

Dessa anmärkningar påverkar inte KI:s bedömning av fördelarna med möjligheten till överupplåning i syfte att säkerställa god låneberedskap, men antyder att behovet av överupplåning eventuellt ligger ännu längre bort i tiden än vad som uppskattas av utredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mats Dillén. Föredragande har varit Erik Jonasson.

Mats Dillén

Erik Jonasson

---

¹ Se ”Är ett bibehållet offentligt åtagande ett hållbart åtagande?”, Specialstudie 39, mars 2014, Konjunkturinstitutet.